

А. М. Топоровська,

аспірант кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ТАРИФНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ З ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ

У статті розглянуто сутність тарифного обслуговування операцій із платіжними картками фізичних та юридичних осіб, визначено його складові й взаємозв'язок між ними на прикладі відповідної діяльності АКБ «Форум». Зроблено теоретичні узагальнення і запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення процесу тарифного обслуговування різних клієнтських груп, формування оптимальної структури клієнтської бази у цілому, підвищення якості обслуговування та ступеня задоволення клієнтів послугами банку «Форум».

Ключові слова: тарифне обслуговування, тарифи банку, міжнародні платіжні картки, кредитні картки, безготівкові розрахунки.

А. М. Топоровская

ТАРИФНОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ ОПЕРАЦИЙ БАНКА С ПЛАТЕЖНЫМИ КАРТОЧКАМИ

В статье рассмотрена сущность тарифного обслуживания операций с платежными карточками физических и юридических лиц, определены его составные части и взаимосвязь между ними на примере соответствующей деятельности АКБ «Форум». Сделаны теоретические обобщения и предложены практические рекомендации по усовершенствованию процесса тарифного обслуживания разных клиентских групп, формирования оптимальной структуры клиентской базы в целом, повышения качества обслуживания и степени удовлетворения клиентов услугами банка «Форум».

Ключевые слова: тарифное обслуживание, тарифы банка, международные платежные карточки, кредитные карточки, безналичные расчеты.

A. M. Toporovska

TARIFF SERVICE OPERATIONS OF BANK WITH THE PAY CARDS

In the article essence of tariff maintenance of operations of «Forum» bank is considered with the pay cards of artificial person's physical and on the basis of determination of her constituents and their intercommunication. Theoretical generalizations are carried out and borne practical recommendations to the process of tariff maintenance of clients groups with different parameters and forming of optimum structure of client base on the whole, upgrading service and degree of satisfaction of clients by services «Forum» bank.

Key words: tariff service, tariffs of bank, in-clearing cards, credit cards, international pay cards, non-cash settlements.

Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що сьогодні, в умовах кризи, існує необхідність оптимізації тарифного обслуговування клієнтських груп із різними параметрами та формування структури клієнтської бази у цілому, підвищення якості обслуговування і ступеня задоволеності клієнтів банківськими послугами, встановлення довготривалих партнерських відносин з кожним споживачем на умовах доступності банківських послуг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед основних досліджень і публікацій, у яких започатковано вивчення проблеми організації та методології тарифного обслуговування операцій банку з платіжними картками, слід виокремити праці таких провідних вітчизняних і зарубіжних науковців, як А. М. Герасимович [1], М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко, В. А. Перехожева, З. Сорківська [4], П. Роуз, Л. В. Ткаченко, Є. А. Уткін, О. А. Шевчук [5], Н. В. Шакарді та ін.

Однак незважаючи на широке вивчення економістами зазначеної проблеми, невирішеною залишається

низка питань, що не знайшла належного висвітлення в науковій літературі й потребує поглибленого дослідження. Зокрема актуальним є вироблення нового підходу до вирішення питання оптимізації тарифного обслуговування клієнтських груп, які мають різні параметри, й формування оптимальної структури клієнтської бази у цілому.

Мета статті – проведення аналізу тарифного обслуговування операцій банку, пов'язаних із безготівковими розрахунками на базі пластикових карток, та надання пропозицій щодо підвищення його ефективності.

Об'єктом авторського дослідження є тарифи на обслуговування операцій банку «Форум», пов'язаних із безготівковими розрахунками на базі пластикових карток.

У статті поставлено такі завдання: теоретичне осмислення сутності розрахункових операцій банку, їх практичний аналіз на прикладі банку «Форум» і визначення шляхів удосконалення методики проведення подібного аналізу.

Для досягнення означеної мети у статті було використано сукупність методів та прийомів наукового пізнання. Теоретичною базою дослідження став аналіз об'єктивних процесів становлення і розвитку системи тарифного обслуговування банку, яка застосовується при здійсненні операцій із платіжними картками. Оцінюючи ефективність тарифного обслуговування зазначених операцій на прикладі банку «Форум», автором застосовано методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, структурно-функціонального порівняння, аналогій, економіко-статистичних розрахунків й економічного моделювання, а також історичний і логічний підходи. Основні висновки сформульовано на основі методів системного аналізу та наукової абстракції.

Основні результати дослідження. Серед головних чинників впливу на результати роботи установи банку особливе місце займає ціна банківської послуги, яка містить загальну інформацію про собівартість послуги та очікуваний банком рівень прибутковості. Економічно виважена і ринково зумовлена ціна банківської послуги є важливим фактором зміцнення позицій банку на ринках залучення та розміщення грошового капіталу [4, с. 138].

Ціна (тарифи) на ринку банківських послуг, як і на будь-яких інших ринках, формується під впливом ряду факторів, як-от: рівень попиту на банківські послуги; собівартість; канали продажу та місцезнаходження продавців і покупців; податкова система; стан конкурентної ситуації у цілому на ринку банківських послуг; цінові стратегії банків.

Взаємовідносини між комерційними банками та їх клієнтами ґрунтуються на договірних засадах і здійснюються на платній основі. Банки укладають договір із клієнтами – юридичними та фізичними особами – про надання і обслуговування платіжної картки [1, с. 219].

Умови договору визначають порядок надання та обслуговування карток і регулюють відносини, що виникають у зв'язку із цим між клієнтом та банком. Договір укладається шляхом підписання клієнтом і банком двостороннього документа на паперовому носії. Договір вважається укладеним від дати його підписання сторонами.

У договорі про надання та обслуговування платіжної картки, який банк укладає з клієнтами, передбачаються взаємні зобов'язання щодо користування коштами і банківськими послугами, а саме [1, с. 219]:

- умови відкриття, переоформлення, закриття рахунків;
- тарифи на обслуговування операцій із платіжними картками;
- права та обов'язки сторін;
- інші умови.

Виходячи з мети та завдань нашого дослідження, проаналізуємо процес тарифного обслуговування клієнтів банку з платіжними картками. На основі даних Департаменту по роботі з платіжними картками АКБ «Форум», який досить успішно здійснює свою діяльність у сфері безготівкових розрахунків на базі платіжних карток.

Варто зазначити, що, здійснюючи обслуговування своїх клієнтів, АКБ «Форум» надає такі послуги у сфері платіжних карток [3]:

- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками для юридичних осіб;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними депозитними картками миттєвого випуску;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, відкритими у рамках зарплатних проектів;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками для зарахувань пенсій і матеріальної допомоги;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками для фізичних осіб;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками миттєвого випуску;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, відкритих у рамках зарплатних проектів бюджетних організацій;
- обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками *Visa Virtuon*;
- обслуговування операцій із додатковими міжнародними платіжними картками *Visa Virtuon*.

Залежно від умов, за якими здійснюються розрахунки за операціями із використанням платіжних карток, банком застосовується дебетова, дебетово-кредитна та кредитна платіжні схеми.

Дебетова схема передбачає здійснення клієнтом операцій із використанням платіжної картки в межах залишку коштів, які обліковуються на його картрахунку, або за наперед оплаченою платіжною картокою, що обліковуються на консолідованому рахунку банку.

Під час застосування дебетово-кредитної схеми клієнт може здійснювати операції із використанням платіжної картки в межах залишку коштів на його картрахунку, а в разі їх недостатності (відсутності) – за рахунок наданого банком кредиту.

Кредитна схема передбачає здійснення розрахунків за виконані клієнтом операції з використанням платіжної картки за рахунок коштів, наданих йому банком у кредит (у межах кредитної лінії). Кредитна лінія під операції із платіжними картками відкривається банком на визначений термін та в межах установленого договором ліміту кредитування.

Варто зазначити, що у 2008 році АКБ «Форум» збільшив у 1,4 разу емісію міжнародних платіжних карток, яка станом на 01.01.2009 р. склала 435 тис. шт. При цьому обсяг залишків на карткових рахунках становив 225 млн. грн. [3].

Як можна побачити з *табл. 1*, протягом 2008 року кількість клієнтів – власників платіжних карток зросла з 181 тис. до 240 тис. осіб, тобто більш ніж у 1,3 разу. Загальна кількість карткових рахунків, відкритих протягом 2008 р., збільшилася в 1,2 разу порівняно з 2007 р. та станом на 01.01.2008 р. склала 247 тис. карткових рахунків.

Показник	Кількість, тис. од.		Приріст, %
	01.01.2008 р.	01.01.2009 р.	
Клієнти – власники платіжних карток	181	240	32,6
Відкриті карткові рахунки	245	247	0,8

Джерело: [3]

**Стандартні ліміти на операції з міжнародними платіжними картками
АКБ «Форум» (за добу), тис. грн.**

Зміст операції	Visa Business Electron		Visa Business, MC Business		Visa Gold, MC Gold	
	Максимальна сума однієї операції	Максимальна сума всіх операцій за добу	Максимальна сума однієї операції	Максимальна сума всіх операцій за добу	Максимальна сума однієї операції	Максимальна сума всіх операцій за добу
Обслуговування в готелі, придбання авіаквитків, оренда автомобілів, тощо	2	5	20	40	Без обмежень	Без обмежень
Отримання готівки в банкоматах або касах	5	10	10	30	30	60
Інтернет-торгівля	Операції заборонені	Операції заборонені	Операції заборонені	Операції заборонені	3	5
Інші операції з платіжними картками	7	15	15	50	50	100

Джерело: [3]

Треба зазначити, що структура клієнтської бази корпоративних клієнтів, яких обслуговував банк у 2008 році, дещо змінилася проти 2007 р.: питома вага юридичних осіб досягла 53%, фізичних осіб-підприємців – 47%, що на 7 відсотків вище, ніж у 2007 році.

Особлива увага у 2008 році приділялась питанням залучення нових клієнтських груп, що дозволило АКБ «Форум» стабільно розвиватись. Клієнтами банку є провідні українські підприємства нафтопереробної, хімічної, легкої, харчової галузей промисловості, металургії, транспорту, телекомунікації та зв'язку, будівельної індустрії, оптової та роздрібної торгівлі. Значна частина цих корпоративних клієнтів виявляють зацікавленість у розрахунках за сировину, продукцію, товари, послуги за допомогою платіжних карток. Окрім того, популярними є карткові операції клієнтів для здійснення господарських витрат, операцій із підзвітними особами тощо.

Ціна на ринку платіжних карток банку, як і на будь-яких інших ринках, формується під впливом таких факторів, як рівень попиту на банківські послуги; собівартість; канали продажу та місцезнаходження продавців і покупців; податкова система; стан конкурентної ситуації у цілому на ринку банківських послуг; цінові стратегії банків. Серед перелічених факторів особливої уваги заслуговує саме ціна, оскільки вона є важливим елементом комплексу надання послуг, належить до групи контрольованих чинників та виступає основним показником, що визначає прибуток.

У структурі ціни банківської послуги можна виділити такі складові, як собівартість (прямі та непрямі витрати) банківських послуг, прибуток, цінові знижки, посередницькі надбавки. Спроможність банку знижувати ціну й таким чином конкурувати на ринку визначається рівнем його витрат і рентабельністю послуг. До складу ціни цих послуг банк включає процентні витрати (відсотки за залишками на приватних, зарплатних, пенсійних та інших карткових рахунках), відрахування у Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, витрати на оплату праці, нараху-

вання податків і зборів на заробітну плату, витрати на придбання пластикових карток, обслуговування та реклами. Зменшення витрат на надання банківської послуги дає змогу відповідно знизити її ціну. Здешевлення пропонування послуг – вагомий аргумент у конкурентній боротьбі, важливий елемент створення позитивного іміджу банківської установи, що певною мірою формує прихильність клієнтів – фізичних осіб.

Надання послуг за нижчою ціною може забезпечити банку вищий, ніж у конкурентів, прибуток за рахунок збільшення обсягу пропозиції, навіть у разі меншої порівняно з конкурентами доходності.

Карткова програма АКБ «Форум» складається з емісійної та еквайрингової частин. Еквайринг (англ. *Acquiring*) – це діяльність кредитної організації, що включає здійснення розрахунків із підприємствами торгівлі (послуг) за операціями із використанням банківських карт, і здійснення операцій з видачі наявних коштів утримувачам банківських карт, що не є клієнтами цієї кредитної організації [1, с. 158].

Оскільки еквайринг у наших умовах малоприбутковий (практично – самоокупний), зосередимо увагу на емісії карток. Основним джерелом інформації для аналізу нам слугуватимуть тарифи банку за операціями з платіжними картками та дані оборотно-сальдової відомості [3].

Почнемо із залучених коштів, обсяг яких є одним із основних параметрів, за яким оцінюють ефективність тарифного обслуговування карткових проектів.

Як відомо, з метою страхування від можливих овердрафтів для карткових рахунків зазвичай встановлюють незнижувальні (тобто такі, що не доступні для зняття) залишки. Цей фактор є запорукою стабільності певної частини коштів на карткових рахунках. Тож сформовані із незнижувальних залишків ресурси можуть використовуватися для активних операцій, передусім кредитних. Для прикладу в табл. 2 показано стандартні ліміти на операції із картками АКБ «Форум» за добу.

Таблиця 3

Тарифи на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» для фізичних осіб

Зміст операції	Visa Electron, Maestro	Visa Classic, MC Standard	Visa Gold, MC Gold
1. Оформлення і обслуговування основної та/або додаткової картки			
1.1. Оформлення та обслуговування основної картки (на термін дії)	60	75	400
1.2. Оформлення та обслуговування додаткових карток (за кожну картку на термін дії)	60	75	400
1.3. Термінове оформлення/переоформлення кожної картки (протягом 3 днів тільки в підрозділах банку в Києві) за ініціативою клієнта	25	100	150
1.4. Мінімальний незнижувальний залишок на картковому рахунку (у валюті основного рахунку)	не встановлюється	800 UAH 100 USD/EUR	8 000 UAH 1 000 USD/EUR
1.5. Переоформлення за ініціативою клієнта основної та/або додаткової картки і пін-коду до неї (в разі втрати, крадіжки, пошкодження тощо)	10	30	100
1.6. Страхування утримувача міжнародної платіжної картки під час подорожей за кордон (у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на день здійснення платежу)	послуга не передбачена	14 USD	21 USD
2. Операції з платіжними картками, нарахування відсотків (без урахування комісії інших банків)			
2.1. Отримання готівки в банкоматах та касах АКБ «Форум»	0,75%		
2.2. Отримання готівки в банкоматах системи «Атмосфера»	0,5%+10		
2.3. Отримання готівки в інших українських банках	1,5% + 5		
2.4. Отримання готівки за кордоном	1%, але не менш як 30		
2.5. Безготівкова оплата картою товарів та послуг	не тарифікується		
2.6. Плата за конвертацію валюти	2%		
2.7. Плата за користування кредитним лімітом	надається відповідним договором		
2.8. Пеня за несвоєчасне погашення кредитного ліміту	0,2% за добу		
2.9. Плата за користування овердрафтом за картковим рахунком (відсотків річних)	40% – для UAH, USD та EUR		
2.10. Пеня за несвоєчасне погашення овердрафту	0,2% за добу		
2.11. Переказ коштів у АТМ АКБ «Форум» із одного гривневого карткового рахунку на інший гривневий картковий рахунок, відкритий у АКБ «Форум»	не тарифікується		
2.12. Готівкове та безготівкове поповнення карткового рахунку	не тарифікується		
2.13. Готівкове поповнення карткового рахунку за допомогою банкомату та POS- терміналу АКБ «Форум»	не тарифікується		
2.14. Нарухування відсотків (річних) на залишок за картковим рахунком	1% – для UAH, 0,5% – для USD та EUR		
2.15. Підключення до послуги «Мобільні платежі»	50		
2.16. Щомісячне обслуговування послуги «Мобільні платежі»	20		

Джерело: [3]

Примітка: Тарифи наведені у гривнях (окрім тих, що зазначені у валюті) без ПДВ.

Варто зазначити, що для тарифного обслуговування операцій із платіжними картками банк активно співпрацює з двома найбільшими у світі міжнародними платіжними системами – *MasterCard Worldwide* та *Visa International*.

Важливою статтею доходу банку «Форум» як емітента є комісія за випуск і річне обслуговування карток. За тарифами банку дебетні продукти випускаються, як правило, безоплатно, тож джерелом комісій є лише кредитні картки. У банках діють окремі тарифи за банківські послуги, що надаються фізичним особам, і окремо – за банківські послуги, які надаються юридичним особам. Тому аналіз рівня тарифів здійснюється стосовно цих двох груп клієнтів.

Розглянемо тарифи на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» для фізичних осіб (табл. 3).

Для приватних та корпоративних клієнтів банк пропонує міжнародні платіжні картки не тільки базового, середнього, а й преміум класу – *Visa/MC Gold* та *Visa Platinum* з пакетом додаткових послуг.

Розмір плати банку юридичним особам за тимчасове користування коштами становить залежно від суми середньоденних залишків коштів на поточних рахунках клієнтів. Тарифи на кожну послугу визначаються відповідно до різних ознак операцій (див. табл. 4).

На нинішньому етапі збільшення доходності операцій із платіжними картками пов'язана передусім із ростом числа клієнтів, які мають високі та стабільні доходи, розширенням обсягів кредитування в рамках карткових програм, активнішим здійсненням розрахунків за допомогою електронних продуктів утримувачів зарплатних карток. Зазначимо, що сьогодні в Україні досить популярними стали карткові зарплатні проекти. Банк «Форум» також

здійснює обслуговування зарплатних проектів у рамках карткових програм. Тарифи на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» для впровадження таких проектів, наведені в табл. 5.

За даними офіційного сайту АКБ «Форум», банк «Форум» у період нинішньої фінансової нестабільності у країні змінив тарифи на обслуговування міжнародних платіжних карток. Наприклад, від 1 квітня 2010 р. набули чинності деякі зміни, які надали клієнтам банку можливість [3]:

1) отримання наявних коштів у банкоматах системи «Атмосфера» і *Euronet* безкоштовно за тарифами на обслуговування операцій із міжнародними платіжними

Таблиця 4

Тарифи на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками корпоративних осіб (у національній валюті)

Зміст операції	Visa Electron	Visa Classic	Visa Gold
1. Оформлення і обслуговування основної та/або додаткової картки			
1.1 Відкриття карткового рахунку з оформленням основної платіжної картки, грн.	60	400	450
1.2. Оформлення додаткової платіжної картки (за кожну картку)	60	400	450
2. Операції із платіжними картками, нарахування відсотків			
2.1. Отримання готівки в банкоматах та касах	0,75%		
2.2. Отримання готівки в установах і банкоматах банків-партнерів	0,75%		
2.3. Отримання готівки в інших українських банках	1,5% + 5		
2.4. Отримання готівки за кордоном	1%, але не менш як 30		
3. Виписки за картковими рахунками			
3.1. Надання щомісячної виписки за рахунком (у паперовій чи електронній формі)	не тарифікується		
3.2. Запит про стан карткового рахунку в банкоматі	не тарифікується		
3.3. Міні-витяг із карткового рахунку в банкоматі	0,50 за кожну виписку		
4. Занесення карток у стоп-список			
4.1. Призупинення дії платіжної картки (занесення картки до стоп-листу), грн.	320		

Джерело: [3]

картами, емітованими АКБ «Форум», для зарахування допомоги по безробіттю, частковому безробіттю, матеріальної допомоги в період професійної підготовки чи підвищення кваліфікації, одноразової допомоги по безробіттю та допомоги в разі смерті безробітного або особи, яка знаходилася на його утриманні;

2) отримання наявних коштів у банкоматах і касах АКБ «Форум» за тарифами на обслуговування операцій із платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» для фізичних осіб (0,5% + 10 грн.);

3) здійснення тимчасового блокування комісії за зняття наявних коштів у розмірі 0,5% + 10 грн. в банкоматах і касах АКБ «Форум» (окрім карт *Visa Electron* та *Maestro*), яка розблоковується при списанні виданої суми із карткового рахунку за:

- тарифами на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» у рамках зарплатних проектів;
- тарифами на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» для фізичних осіб, яким привласнений статус *VIP*-клієнта.

Висновки. Підбиваючи підсумки проведеного дослідження, підкреслимо, що діяльність АКБ «Форум» у сфері тарифного обслуговування безготівкових операцій на основі платіжних карток здійснюється відповідно до тарифної політики банку. Остання орієнтована на клієнтів та базується на оцінці споживчих переваг і зміни конкурентного середовища, враховує обсяг ринку, власних ресурсів та потенціалу конкурентів, максимально можливу монопольну ціну, аналогічні витрати банків-конкурентів.

Література

1. Герасимович А. М. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко. – К. : КНЕУ, 2003. – 599 с.
2. Заруба Ю. Складові цінової політики банку / Ю. Заруба // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 3. – С. 34–38.
3. Платіжні картки станом на 01.04.2010 року // Офіційний сайт АКБ «Форум» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалів : <http://www.forum.com.ua/personal/cards/>
4. Сороківська З. Актуальні питання цінової політики банку на

Таблиця 5

Тарифи на обслуговування операцій із міжнародними платіжними картками, емітованими АКБ «Форум» у рамках зарплатних проектів

Зміст операції	Visa Electron, Maestro	Visa Classic, MC Standard	Visa Gold, MC Gold
1. Оформлення і обслуговування основної та/або додаткової картки			
1.1. Оформлення та щорічне обслуговування основної картки	не тарифікується		
1.2. Оформлення і щорічне обслуговування додаткових карток (за кожну картку)	35	75	100
1.3. Термінове оформлення/переоформлення кожної картки (протягом 3 днів тільки в підрозділах банку в Києві) за ініціативи клієнта	25	100	150
1.4. Мінімальний незнижувальний залишок на картковому рахунку (у валюті основного рахунку)	не встановлюється		
1.5. Переоформлення за ініціативи клієнта основної та/або додаткової картки та пін-коду до неї (в разі втрати, крадіжки, пошкодження тощо)	10	30	100
1.6. Страхування утримувача міжнародної платіжної картки під час подорожей за кордон (у гривневому еквіваленті за курсом НБУ на день здійснення платежу)	послуга не передбачена	14 USD	21 USD
2. Операції із платіжними картками, нарахування відсотків (без урахування комісій інших банків)			
2.1. Отримання готівки в банкоматах і касах АКБ «Форум»	не тарифікується		
2.2. Отримання готівки в банкоматах систем „Атмосфера” та „Euronet”	не тарифікується		
2.3. Отримання готівки в інших українських банках	1,5% + 5		
2.4. Отримання готівки за кордоном	1%, але не менш як 30		
2.5. Безготівкова оплата картою товарів і послуг	не тарифікується		
2.6. Плата за конвертацію валюти	2%		
2.7. Плата за користування кредитним лімітом	Відповідно до договору		
2.8. Пеня за несвоєчасне погашення кредитного ліміту	0,2% за добу		
2.9. Комісія за розрахунково-касове обслуговування карткового рахунку (в процентах від суми кредитного ліміту)	2%		
2.10. Плата за користування овердрафтом за картрахунком	40%		
2.11. Пеня за несвоєчасне погашення овердрафту	0,2% за добу		
2.12. Переказ коштів у АТМ АКБ «Форум» з одного гривневого карткового рахунку на інший гривневий картковий рахунок, відкритий у АКБ „Форум”	не тарифікується		
2.13. Готівкове та безготівкове поповнення карткового рахунку	не тарифікується		
2.14. Готівкове поповнення картрахунку за допомогою банкомату та POS-терміналу АКБ „Форум”	не тарифікується		
2.15. Нарахування відсотків на залишок (відсотків річних)	4% – для UAH, 0,5% – для USD та EUR		
2.16. Підключення до послуги «Мобільні платежі»	50		
2.17. Щомісячне обслуговування послуги «Мобільні платежі»	20		
3. Витяги з карткових рахунків			
3.1. Надання щомісячного витягу з рахунку (у паперовій чи електронній формі)	не тарифікується		
3.2. Запит про стан карткового рахунку в банкоматі	не тарифікується		
3.3. Міні-витяг з карткового рахунку в банкоматі	0,50 грн. за кожний витяг		
3.4. Надання довідок про стан рахунку для представлення у сторонні організації	100		

Джерело: [3]

ринку роздрібних банківських послуг / 3. Сороківська // Світ фінансів. – 2008. – № 2. – С. 137–142.
 5. Шевчук О. А. Безготівкові розрахунки за допомогою пластикових карток: національна та зарубіжна статистика, особливості

здійснення та обліку / О. А. Шевчук // Статистика України. – 2000. – № 3. – С. 29–33.

Стаття надійшла до редакції 4 червня 2010 року